

Parim sisustus kaasaegsesse kontorisse.

AJ Tooted on loonud sisustuslahendusi juba üle 40 aasta ning meie valikust leiad tuhandeid tooteid, mis aitavad muuta töö veelgi meeldivamaks. Telli mugavalt lehelt ajtooted.ee või helista 600 270.

COLLARO

STIILNE JA ISELOOMUGA

Villeroy & Boch Gustavsberg Oy Eesti filiaal
F. R. Faehlmanni 6, 10125 Tallinn
Tel. 646 0312
E-mail: info@gustavsberg.ee

VILLEROYBOCH.COM/COLLARO

SISUSTAJA

Toimetaja **Riina Jussila**
tel 667 0111, e-post riina.jussila@aripaev.ee

Keeletoimetaja **Merit Pärnpuu**

Kujundaja **Kairi Kalmann**

Reklaami projektijuht **Heini H. Kask**
tel 56861814

e-post heini.kask@aripaev.ee

ftp.aripaev.ee/incoming/Rekl

Äripäev

Peatoimetaja: **Meelis Mandel**

Väljaandja: **AS Äripäev**
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:

e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:

e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levi:

e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

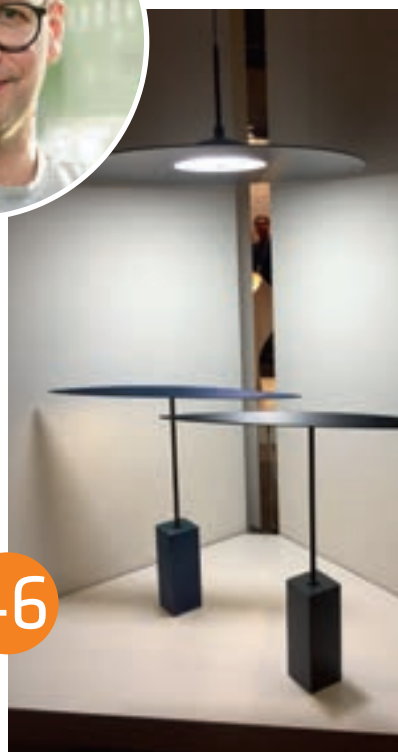
Tellimine internetis:

www.aripaev.ee/tellimine
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. Sisuturundus teenib alati tellija turunduslikke eesmärke. Kaebuste korral väljaande sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

6

46

14

Persoon

Hübriiddisainer John Astbury 6-12

Hotell

Viljandi raekoda sai väerika naabri 14-22

Katus

Millised on sügisesed katusetööd? 24-30

Büroo

Bürootrendide muutuv maailm 32-38

Toolid

Hea kontoritooli saladus 40-45

Habitare

Kas ja millega üllatas Soome suurim sisustusmess? 46-52

Tapeet

Millised olid esimesed tapeedid? 54-58

32

Aasta ehitusprojekti konkursile esitati rekordarv kandidaate

Kõik esitatud objektid on linna- ja looduskeskkonnas oma koha leidnud ning avalikkusele teada, kuna esitatud tööd peavad olema valmis ehitatud, tellijale üle antud ning ehitisele peab olema väljastatud kasutusluba.

Hoonete kategoorias kandideerivad Chemi-Pharmi tootmis- ja büroohoone, Eesti Traadi uus tootmishoone, Eesti Taimekasvatuse Instituudi aretuskeskus Jõgevamaal, Euroopa Liidu IT-agentuuri peahoone, Haapsalu Piiskopilinnus, Kakumäe sadama ellingu ja jahtklubi hoone, Kohtla-Järve Gümnaasium, Maakri 19/21 büroohoone, Miki lasteaed Keilas, Pipedrive'i maja ehk WoHo II ärihoone Mustamäe tee 3, sisekaitseakadeemia uus peahoone, Suure-Jaani tervise- ja külastuskeskus, T1 kaubanduskeskus, Tallinki büroohoone ja Türi tervisekeskus.

Rajatiste kategoorias kandideerivad Kärddla lennuvälja liiklusalala, kommuni-miohvrite memoriaal, Lääne 11a manguväljak Tartus, Laulupeo väikevorm

↑ T1 kaubanduskeskus. Foto: Tiit Veermäe

Süda, T1 kaubanduskeskuse aatriumipark Urban Jungle, Tallinna pildistamistaut, Tallinna Vanasadama lõunaosa, Valgesoo vaatetorn ja Vana Pirita tee.

Lisainfo: www.ehitusuudised.ee

Lastejoonistused loovad visiooni Tallinna tulevikust

Tallinna arengukava 2021+ käigus avati Tammsaare pargis laste joonistuste näitus, mis laienes ka Vabaduse väljaku tunnelisse. Laste joonistused pakuvad Tallinna tulevikust fantaasiarikka, rohelise ja inimkeskse visiooni.

Tallinna linn kujundab oma tulevikku aastani 2035 ja soovib sel puhul kuulda kõigi nägemust. Näitusest osavõtt oli aktiivne ja kokku laekus 742 vahvat joonistust, lisaks esitati 19 esseed. Lapsed soovivad linnas näha loodust ja ägedat linnaruumi, liikumisruumi ja häid suhteid inimeste vahel. Näiteks tuua linnaruumi rohkem värve, huvitavamad arhitektuuri ja ägedaid tegevusi. Leidus ka utoopilisi ideid kuni veealuse Tallinnani välja.

„Täname kõiki koolide juhtkondi ja õpetajaid, kes ärgitasid oma õpilasi joonistusvõistlusel osalema. Tänu teile ja noortele kunstnikele saame märkimisväärselt

↑ Laste joonistused Tammsaare pargis.

rikastada Tallinna arengukava koostamise kulgu,” ütles strateegilise planeerimise osakonna juhataja Toomas Haidak.

Õpilastöödest on avatud näitus Tammsaare pargis ja ka Vabaduse väljaku tunnelis, kus kõik linlased saavad parimaid töid oma silmaga kaeda.

Näitus kutsub üles ka kõiki linlasi Tallinna tuleviku kujundamisel kaasa lööma. Oma mõtted saab teele panna täites lihtsa küsitluse veebilehel tallinn.ee/strateegia.

Lisainfo: www.tallinn.ee

Telia avas Tartus uue kontori

Telia avas Tartus Turu tänaval uue tegevuspõhise kontori, kus on rõhku pandud keskkonnasäästlikkusele ja moodsatele töötingimustele.

Uus kontor on moodne ja detailideni läbimõeldud, toetades töötajat erinevate ruumi- ja IT-lahendustega. Telia uued tegevuspõhised kontorid eristuvad vanadest kontorimudelitest selgelt oma keskkonnasäästlikkuse poolest. Säästvat toimetamist toetab maja enda planeering, kus on targalt kasutatud igit renditud ruutmeetrit. Nutikad lahendused harjutavad Telia töötajaid säästlikumalt toimetama. Uus kontor on planeeritud 160 töötajale, mis on 30 kohta enam kui hetkel Tartus töötajaid. „Loodame leida siia uusi kolleege,” lausus Telia Eesti halduse osakonna juht Mari-Liis Vihul.

Büroomaja valmis paljude partnerite koostööl - majaomanikuks on OÜ Fausto Capital, ehitajaks AS Rand & Tuulberg ning sisekujundajaks OÜ FORM Design.

Lisainfo: www.kinnisvarauudised.ee

Igasse ruumi midagi uut!

Valmistame teile fototapeedi, seinapildi-kella, kardina või pleedi, teie enda fotost või aitame leida sobiva pildi.

Fototapeet.eu pakub fototrukiga sisustuselemente, mis lisavad hubasust või toovad just esile vastava ruumi eripära.

Selleks, et muuta ruumi uudsemaks ja värvikamaks ei pea ilmtingimata võtma käsile suurt ja kulukat remonti, piisab kui ühel ruumiseinal muuta tapeeti või mis veelgi lihtsam, paigutada sinna seinapilt või aknale fotokardin.

Fototapeet.eu pakub erisuuruses ja materjalides fototapeete, lõuendil raamitud seinapilte, disain seinakellasid fotokardinaid, seinaja klaasikleeibiseid jpm.

www.fototapeet.eu

Hübridid disainer põimib mineviku ja tuleviku

Rootsis elav briti disainer John Astbury seob oma töödes tänapäeva ja ajaloo. Taani sisustusbrändile &tradition loodud Column riulite loomisel sai ta inspiratsiooni Stonehenge'ist ja Vana-Kreeka templite sammastest.

Tekst **Riina Jussila** Fotod **Johnastbury.com, &tradition, Andres Treial**

← Inglismaal sündinud ja kasvanud John Astbury õppis antropoloogiat ja sotsioloogiat, magistr kraadi disainis omandas Stockholmis (University College of Arts, Crafts and Design, Konstfack). Praegu Stockholmis omanimelist disainistuudiot juhtiv Astbury on loonud tooteid &traditionile, Muutole ja Skagerakile.

KONSULTATSIOON | MÜÜK | TRANSPORT | PAIGALDUS

- DUŠIKABIINID
- DUŠINURGAD
- VANNISEINAD
- DUŠIUKSED
*(võimalik tellida ka oma mõõtudega,
mõõdistamised üle Eesti)*
- VANNID
- VANNITOAMÖÖBEL
- AURUSAUNAD

Külastage meie salonge

Tallinnas Järve keskuses | tallinn@vannituba.ee

Tartus Eedeni keskuses | tartu@vannituba.ee

või tellige kodulehelt | www.vannituba.ee

↑ Lamp Greta oli esimene, mille valmimisel Astbury kaasa löi ja mis tootmisse läks.

↓ Pull nime kandva lambi varju saab mugavalt reguleerida.

STOCKHOLMIS OMANIMELIST DISAINISTUUDIOT pidav mees kasvas üles Birminghamis ning õppis ülikoolis antropoloogiat ja sotsioloogiat. Disain ja kõik sellega seonduv oli Johni jaoks pikalt üksnes meeldiv hobi. Töeline loomepuhang läks lahti siis, kui ta Rootsis Konstfaki ülikoolis disaini õppima hakkas ning magistrikraadi jahtima asus. „Kõik, mida varem õppisin, on minuga disainimaailma kaasa tulnud. Loomises otsin ma sarnasust ja seoseid mineviku ning oleviku vahel,“ sõnab Astbury.

Sa ütlesid, et segad antropoloogiat ja disaini. Kas su disainerikäekiri oleks teistsugune, kui sul poleks sellist tausta?

Arvan, et igal disaineril mängivad tema taust ja kogemused loomingu suurt rolli. Seda, mida teed, on endast ja sellest, kes sa oled, väga raske lahutada. Ma ei loo midagi teadlikult enda taustale mõeldes, kuid kui vaatan tehtule tagasi ja vaatan seda, mida täna teen, siis mõistan, et üha

enam need kaks maailma omavahel kokku saavad. Nad täiendavad üksteist, kuid paratamatult toetuvad mõned mu tööd antropoloogiale rohkem kui teised.

Disainerina alustasid sa veidi üle 30 aasta vanuselt?

Olin 33, kui läksin Rootsi disaini õppima. Otsus disaini õppima minna polnud raske, kuid mõte lahkuda sõpradest ja perekonnast oli see-eest väga. Samas tundsin ma, et see on õige tee ja õige asi ning ma astusin selle sammu ja sõitsin Stockholmi.

Oled pälvimas üha suuremat rahvusvahelist tähelepanu ning võitnud muu hulgas Elle Interiöri disainiauhinna, 2010. aastal Muuto Talent Awardi ja 2015. aastal Residence's Stora Formpris auhinna.

Auhinnad olid tööde eest, mis valmisid koostöös Karin Wallenbecki ja Bengt Brummeriga Muutole ja Svenskt Tennile. Me saime omavahel tuttavaks ülikoolis

Jah, **uBent**
läheb Tartusse!

↑ Seinal asuvad Column riiulid said inspiratsiooni Lõuna-Inglismaal asuvast Stonehenge'ist.

õppides ja n-ö klikkisime kohe. Bengt oli õppinud New Yorgis ja arvas, et võiksime oma oskused kokku liita ning minna New Yorgi disaininädalale osalema. Sellest mõttest sündisidki lambid, mida üle ookeani esitlema sõitsime. Mõlemad valminud tooted tähistasid alapealkirja “*Potential Energy*” all liikumist ja mõlemad – nii Greta kui Pull –, olid esimesed tööd, mis läksid tootmisesse. Praegu me enam koos ei tööta, kuid see oli äge kogemus ning oleme endiselt väga lähedased sõbrad. Äkki teeme tulevikus midagi koos? Ära iial ütle iial.

Kui sa elaksid täna Inglismaal, kas sinu stiil oleks teistsugune? Kui palju mõjutab loojat paik, kus ta viibib?

Seda on võimatu teada. Ma ei oska rootsi keelt, kuid mind mõjutab sügavalt Skandinaavia disain, sinne haridus ja sinne praktika. Olen hübriid. Üha rohkematel inimestel on mitu paika, mida võime nimetada oma koduks. See on uus normaalsus, see on argipäev. Lisaks on loomise kiirus niivõrd meeletu, hoogsam kui kunagi varem, mis võib-olla mõjutab meie ümbrust isegi rohkem kui ümbrus meid.

Millised materjalid sind köidavad?

Puit pakub mulle alati põnevust ja sellest ma nii pea ei tüdi. Puidul on väga palju erinevaid külgi ja see pakub loomiseks uskumatult palju võimalusi. Iga projekt on oma iseloomu ja spetsiifiliste vajadustega ja materjalide valik sõltub suuresti siiski sellest, mis parasjagu käsil. Juhindun töös mõttest, et idee võimalikult hästi reaalsuseks saaks, et sellele jääks iseloom ja omanäolisus.

Värskeimad uuringud näitavad, et inimesed vahetavad kodu iga seitsme aasta tagant. See tähendab uut interjöörü, uusi esemeid, üha modernsemat ilmet. Kas mõtlete sellele oma loomeprotsessis?

100% ei! Ma mõtlen pigem just täiesti vastupidi ja üritan maksimeerida toodetava eseme eluiga. See on ülimalt oluline, et teos saaks vananeda, koos teiega teie keskkonnas kasvada ja muutuda. Ainult nii on sel tõeline väärtus.

KVALITEETNE PUITMÖÖBEL

www.woodnökk.com

← Disaineritest sõbrad panid pead kokku ja valmis said plisseeritud seelikut meenutav lamp Greta ning põrandalamp Pull.

← Columni riiul, mis inspireeritud klassikalisest arhitektuurist. Eestis leiab Astbury loomingut Elke Mööblist.

Milline sinu enda kodu välja näeb? Kolleksioneerid teiste loojate loomingut?

Ma olen see õnnelik inimene, kes saab põnevaid esemeid hankida otse oma disaineritest sõprade käest ja nii põimuvad nende loomingu ühtlasi ka meie ühised mälestused, meie omavahelised seosed. Riiulitel mul kõiki lähedaid töid väljas pole, sest mul on kodus kaks väikest last, kelle esteetiline meel veel nii välja kujunenud pole. Ma töötan selle kallal.

On sul mõni objekt, mida armastad sedavõrd, et sooviksid olla ise selle autor?

Oi, neid on palju, nii palju! On esemeid, mida ma iial ei teeks, sest nendega ma ei suhestu ega samastu, ja on neid, mida jumaldan, sest need on lihtsalt nii head versioonid sellest, mida ise teen, ja see on vahel tõsiselt närviajav, et ma ise mõne töö autor pole.

Hetkel on mu lemmik Pigreco tugitool, mille looja on Afra & Tobia Scarpa. See on nii tugev, nii jõuline kombinatsioon julgest ja peenest vormist ning geomeetriast ja õrnadest kurvidest. Samas – küsi seda sama küsimust minu käest homme ja ma vastan ilmselt midagi muud.

Töötool EFIT ja töölaud TWIST Actiult. Tutvu laia kontorimööbli valikuga ELKE Mööblis.

KONTORITE
TERVIKLAHENDUSED

MÖÖBEL / VALGUSTID / AKSESSUAARID

Sisustussalong: Tedre 55, Tallinn / + 372 661 7320
Projektimüügisalong: Rästa 18, Tallinn / + 372 662 7070
tallinn@elkemoobel.ee / www.elkemoobel.ee

↑ Astlanda omanike Olaf Hermani ja Kaupo Kolsari jaoks oli tegu missiooniprojektiga, mis 2016. aastal pankrotipesast kindla plaanita osteti.

Väärrika hoone taassünd

Park Hotelli uusrenessanslik hoone Laidoneri platsil valmis 1910. aastal eesti ärimehe Andres Ormissoni tellimusel. Teise maailmasõja ajal sai sellest aga hospital ning hiljem tegutsesid hoones erinevad haridusasutused. Pikalt tühja ja lagunevana seisnud värrika maja ostsid 2016. aastal selle praegused omanikud ning taastasid selle hotellina.

Tekst **Riina Jussila** Fotod **Park Hotell Viljandi**

← Endine sisehoov, mis on ümber mõtestatud modernseks kõrge klaaslaega aatriumiks.

nr 102 • oktoober 2019

VALPAIN[®]
*Efektvärvid,
dekoratiivvärvid
ja krohvid*

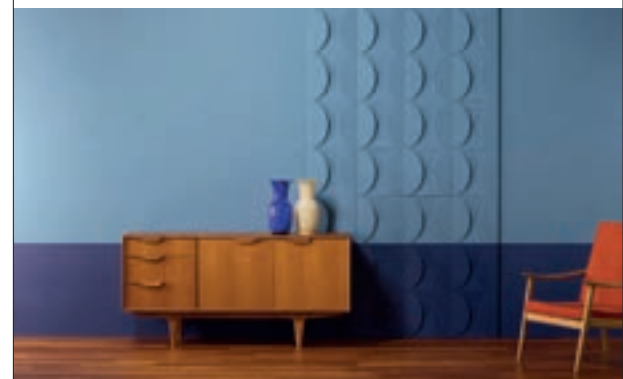
Decorest Disain salong
Liivalaia 21, Tallinn

Karl Bilder OÜ
Turu 53, Tartu

V.P.Design OÜ
Kohtla-Järve
www.vp-design.ee

Renaissance OÜ,
projektimüük, Ringtee 26, Tartu
www.valpaint.ee

DECOREST
D I S A I N

Dekoratiivsed liistud, seinapaneelid,
põrandaliistud ja laekarniisid
Belgia tootjalt Orac Decor.

ORAC[®]
D E C O R

Lai valik tapeete

Decorest Disain sisustussalong
Liivalaia 21, Tallinn
+372 504 7587

www.decorest.ee

↑ Õdus aatrium, kus punastest tellistest algul välis-, nüüd siseseinad said restaureerimise järel kauni värske ilme.

↑ Valgustuse projekteerimine on keeruline, sest üks asi on valgusti välimus, teine aga valguse toon, tugevus, peegeldused jne.

KVALITEET ON MOES

Unolik pakub ilusat ja kvaliteetset täispuidust mööblit. Suur tooni- ja värvivalik, materjalideks kask, tamm, saar, must lepp ja pöök.

Väärtustame iga kliendi soove ja vajadusi, seetõttu kroonib meie tegevust täispuidust eritellimusmööbel.

TALLINN
JÄRVE KESKUS 0.KORRUS

TARTU
JÕE KESKUS

VAATA LISAKS UNOLIK.EE

Park Hotell Viljandi

Park Hotell Viljandi hoone ehitati 1910. aastal Laidoneri platsile ning selles hakkas tegutsema tollases mõistes luksuslik hotell, lisaks restoran ja muud ärid.

Pärast Andres Ormissoni surma 1918. aastal jätkas hotelli- ja restoranipidamist mehe abikaasa Anna, kes võõrustas Grand Hotellis meelsasti ka linna saabuvaid teatritruppe.

Koos nõukogude okupatsiooniga lõppes ka hotelli edulugu. Sõja ajal haiglana kasutatud ruumid suunati edaspidi hariduse teenistusse. Esmalt paiknes seal kaubandustehnikum, siis meditsiinikool.

1960. aastal alustas nende asemel hoones tööd kultuurharidustöö kool, tänase Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia eelkäija. Kool lõpetas majas tegutsemise 1997. aastal.

Park Hotell Viljandi hoone renoveerimine algas 2016. aastal ja lõppes 2018. aasta suvel.

Sisearhitektuur KAOS Arhitektid (Margit Aule, Margit Argus, Kaiko Kerdmann), arhitektuuri restaureerimisprojekt Kalju Kisand, ehitaja ja tellija Astlanda Ehitus.

↑ → Muinsuskaitse alla kuuluv hoone oli kehvas seisus - välisseinad olid küll oma plastilisuses säilinud, kuid sisedetailidest polnud järel peaaegu midagi.

Maja omaaegne interjöör oli renoveerimise hetkeks paraku peaaegu täielikult hävinud ja nappis ka seda kujutavaid vanu fotosid. Hoone kehva seisuga tuli osa sellest rekonstrueerida. Projektiga saadi valmis 2018. aasta juulis, mil uksed avas 37 numbritoa ja restoraniga butiikhotell.

„Kogu hoone oli kokku kukkumas, katus sissevarisenud, niiskuskahjustused, taimed kasvamas. Kui see 1910. aastal avati, oli tegu Viljandi kõige kaasaegsema ja moodsama majaga. Nüüd taasavades oli sündmus pea sama suur – üks Viljandi pärle ajaloolises südames oli taaselustatud oma hiilguses,“ räägib KAOS Arhitektid OÜ arhitekt ja osanik Margit Aule.

Hotelli sisearhitektuuris on ühendatud uus ja vana ning eesmärk ei olnud minevikku taasluua, vaid seda tänapäevases võtmes tõlgendada.

Muinsuskaitse alla kuulavas hoones said tööd õnneks hoogsalt alata, sest koostöö ametiga oli sujuv. „Muinsuskaitse eritingimuste väärtuslike detailide loend oli väga minimalistlik: neorenessanss-

stiilis fassaadikujundus, trepid, trepivõre, maalitud dekoor. Hoone uusrenessanslik väljund sai oma sära tagasi arhitekt Kalju Kisandi projekti järgi. Alles jäid välismüürid, kuid kõik vahelaed ja enamik siseseinest on uued,“ selgitab Aule.

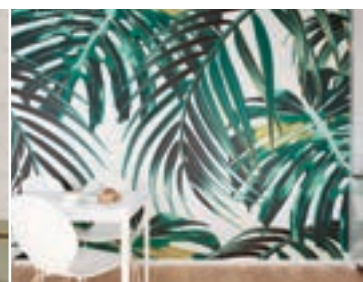
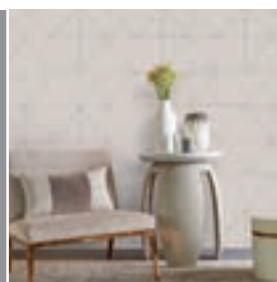
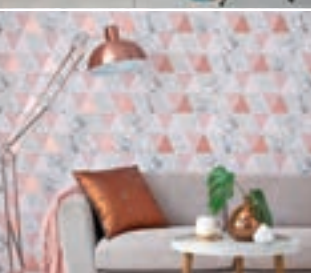
Hotelli keskmel on endine sisehoov, mis on ümber mõtestatud modernseks kõrge klaaslaega aatriumiks, mille punasest tellistest algul välis-, nüüd siseseinad on restaureeritud. Nendevahelisse õhuruumi sekkuvad eri kõrgustel puit-sillad, mis toimivad pääsudeks numbritubadesse ja mille naturaalses toonis puit hubastab tellisest karmid karmid tekstuuri. Punasest tellistest seintega kitsas sisehoov on Viljandi mõttes väga unikaalne. Ümberhitamise käigus kaeti see klaaskatusega, millest sai siseruum, kus asub ka hotelli aatrium. „Lisandus lift, mis on klaasseintega ja kaetud tumeda võrguga, et sobituda ajaloolisesse ruumi. Täna poolt on katusekuju hoonel jäänud samaks, sisehoovi perimeetris on lisandunud korruse jagu kõrgust ja uued moodsa vormiga erkerid,“ kirjeldab arhitekt hotelis toimunud suuri ettevõtmisi. Hoone

TAPEEDID, KANGAD,
KLEEBISED, SISUSTUSIDEED

TAPEEDI *Stuudio*

Tapeedistuudio

Sisustus E Kaubamaja 2.korrusel
www.facebook.com/tapeedistuudio

www.tapeedid.ee

↑ Hoones on kõrvuti pastelsed toonid sametiste, pehmete ja sügavate värvidega.

↑ Nii mõnigi valguslahendus sai arhitekt Margit Aule sõnul loodud Siim Porila abiga.

MÕNULEGE SOOJAS MINIBASSEINIS
KOOS LANGEVATE LUMEHELVESTEGA!

°AMETLIK MAALETOOJA°

OÜ Lintman Eesti / www.lintman.ee
info@lintman.ee / +372 67 76 478

← Tubade rahulikke taustavärve ergastavad sügavates toonides sametkardinad, padjad ja mööblidetallid.

põrand on kaetud suureformaadiliste heledate plaatidega, mis toob kitsasse ruumi heledust, samas kui must mööbel loob ruumi põhja plastilist massi. Aatriumil on pimeduses soojalt kumav valgus-lahendus. Uus aatrium on hoone süda.

„Hoone esimese omaniku poeg oli kunstnik Villem Ormisson. Tema looming oli meile inspiratsiooniks - nagu värvilaigud Ormissoni piltidel, tõime muidu monokroomsesse interjööri sisse värvilaigud tekstiiliga (ajaloolisesse ruumi sobivad sametkardinad, padjad, voodikatted, mööblitekstiilid). Restoranis on Villem Ormissoni loomingust loonud sellele ruumile fototeose kunstnik Herkki-Erich Merila.“

HEA JA
KODUMAINE
DIIVAN
AASTAST 2008

soffa
INN

hektor
light **25**

Sünnipäevalauale
paneme parima

Valik disainvalgusteid

-25%

Kampaania kestab 1.10 kuni 30.11 Lisainfo: HEKTOR.EE

STUDIO
ITALIA DESIGN
LIGHTING MAKERS

Tom
Dixon.

FOSCARINI

LEDS C4[®]

MASIERO[®]

Axolight

KARMAN

↑ Puulehed, oksad ja muu praht on see, mis tuleks katuselt enne talve tulekut eemaldada.

Katuse maksimaalse kasutusea garanteerib selle õige hooldus. Kindlasti tasub üleval toimuvale pilk peale heita kevadel, kuid ka sügisel, et talvele rahuliku südamega vastu minna.

Tekst **Riina Jussila, Toode AS, Sindelkatuse OÜ, Monier**
Fotod **Tootjad, Shutterstock, Weckman Eesti**

Katused *sügistalveks* korda

Teie unelmate sisustus

BV Design Grupp OÜ
Kautjala tee 8, Patika, Harjumaa

info@bvd.email
+372 58 222 096

www.bvdesign.eu

← ↑ Lisaks vihmaveesüsteemidele on meie ilmastikus tähtis ohjata ka lumemasse. Märg lumi ja jää on peamised põhjused, miks vihmaveesüsteemid vajavad sageli vahetust.

Kinnitusvahenditele pilk peale

Regulaarselt peaksid katuse seisukorrale suuremat tähelepanu pöörama need majaomanikud, kelle katus pärineb juba paarikümne aasta tagant. Olukorda saab kontrollida ka ise, ent pädevama vastuse saamiseks võiks kasutada professionaalset abi.

Pikkadest paanidest metallist katusekate läbib ööpäeva jooksul temperatuuride vahetudes soojuspaisumisest tekkinud materjali pikenemise ja lühenemise tsükleid. See omakorda nihutab kruvisid mõne millimeetri jagu ülespoole, mistõttu tuleks üleskerkinud kruvid lihtsalt roovitisse tagasi keerata.

Üle tuleb kontrollida ka lisaplekkide kinnitusvahendite seisukord. „Eriti oluline on räästapoolse kinnituse toimimine, kus tuulte „rebimine“ on suurim. Kindlasti tuleb vahetada kruvid, millel on märgata korrosiooni jälgi. Kruvide korrosioonikindlus peab olema sama või parem kui

AXOR

FORM FOLLOWS
PERFECTION

Erineda massidest. Rahuldada nõudlust unikaalsuse järele. Täiesti uues suunas. See on AXOR MyEditioni missioon. Selge lineaarne disain lubab oma loovusest rõõmu tunda. Suur valik erinevaid katteplaate. Eksklusiivsed materjalid saadaval tellimisel. Individualiseerimine. Perfektselt.

hansgrohe.ee

axor-design.com

↑ Orima statsionaarsed seinaredelid tagavad juurdepääsu katusel igal hetkel.

katusekattel ning seda tuleb teadvustada juba katuse paigaldust planeerides,” sõnab Toode AS müügiesindaja Erki Loigom ning lisab, et ülevaatuse käigus peab kindlasti kontrollima ka lisaplekkide kinnitusevahendite seisukorda.

Sindelkatuseid tootva Sindelkatuse OÜ esindaja Toni Tomsoni sõnul tuleb katuse hooldamine ette võtta kord aastas. „Eemaldada tuleks okkad, lehed, oksad ja muu praht, sest just need on mõned peamised põhjused, miks katusel kahjustused tekivad,” soovib ta. Kui sindelkatuse puhul sindlid enam omal kohal pole, laperdavad või on kõverad, katusekivid mõranenud ja tükid lahti, on viimane aeg katus uuega asendada.

Kohad, kuhu praht koguneb

Et kõik ebavajalik katuselt talve hakuks eemaldatud saaks, tuleb üle vaadata kõik sõlmed, kuhu praht koguneda saab. „Neelud, korstnatagused, katuseaknad, läbiviikude ümbrus, parapettide, seinte ja katuste liitumised. Just nendes sõlmedes

↑ Põhjalikule katuse koristamisele ja pesemisele kulub keskmiselt kolm päeva.

Kvaliteetne Eesti disainmööbel

Tutvu laiema valikuga meie salongis või veebis

OOT-OOT STUUDIO

Veerenni 24, Tallinn

www.oot-oot.com

Baltika Kvartal

on oluline veenduda, et sademed saaksid vabalt soovitud suunas voolata ja et ei tekiks soovimatuid "järvekesi". Ehkki katuse paigalduse käigus on sellised nüansid kahtlemata loogiliselt läbimõeldud ja lahendatud, võib mõni puuoks või näiteks lindude neeludesse tassitud söögipoolis suunata madala kalde korral sadeveed sinna, kuhu neil asja ei ole. Katusele ulatuvad puuoksad tuleks trimmida," sõnab Loigom ning soovib tihendite kasutamise korral kontrollida üle nende terviklikkust.

„Kuigi teraskatused ehitatakse üldiselt tihenditeta, on siiski sõlmi, kus neid tuleb kasutada. Kummist ja poroloonist tihendid on lindudele vägagi meelepärane materjal, kui asi puudutab modernse pesa ehitamist.“

Vihmaveesüsteemid kipuvad esimestena alla andma

Et vihmaveesüsteemid laitmatult toimiksid, tuleb üle kontrollida ka need. Sageli kipub just see tootegrupp olema esimene, mis vajab remonti või suisa vahetust. „Vihmaveesüsteemide pikaajalise toimimise võti on peidus selle korrektse paigalduses. Rennide ja torude asetust, nende läbimõõtude piisavat suurust ja muid kriteeriume järgides tagatakse võimalikult toimiv tulemus ka tugevamate sajuhoogude korral," sõnab Erki Loigom ning soovib ühtlasi veenduda ka rennide omavaheliste liidete veepidavuses.

Rennid ja torud on soovitatav kord aastas puhastada. Eduka toimimise tagab ka regulaarne talvine lumekoristus, sest just aegamööda või laviinina katusest sööstev lumi on rennide suurim vaenlane talvel.

Vahendite olukorda silmaga ei hinda

Katuse ülevaatuse käigus tuleb tingimata üle vaadata ka turvatooted ja nende kinnitused. „Neile peaks regulaarselt ülevaatust tegema pädev meister. Kuigi Eestis puudub tänapäeval sellekohane nõue, on vanades Euroopa maades meistri kontrollakt meilegi korstnapühkimisest tuttava majapäeviku loogiline osa," räägib Loigom ja lisab, et turvatootedel liikumine peab olema ohutu. Kinnituslahenduste ja vahendite seisukorra hindamine ainult visuaalsel vaatlusel ei pruugi olla piisav.

↑ Aastate jooksul on eestlaste lemmikuks kujunenud plekkkatus.

Katusele pilk peale!

Korstnamütside ja sademekatuste seisukorra hindamisel tuleb reageerida, kui need tooted näitavad esimesi korrodeerumise märke. Korstnate puhul, mida kasutatakse aasta ringi, on hea kasutada roostevabu tooteid.

Metallide korrosioonile tuleb tähelepanu pöörata kohe selle ilmnemisel ning tekkepõhjus likvideerida. Paigalduse käigus tekkinud toodete kriimustuste ulatust paluge hinnata pädeval katusemeistril – iga pinnakahjustus ei ohusta toodete eluea lühenemist või garantii katkemist. Teraskatuste paigaldamisel ei tohi mingil juhul kasutada ketaslõikurit või muud löikepinda kuumutavat löikevahendit.

Katuste turvalise hoolduse tagab turvavarustuse kasutamine. Katustel alates kaldest 11 kraadi ja ülespoole on kohustuslik kohtkindlate redelite kasutamine. Horisontaalselt aitavad

katusel liikuda käiguteed või platvormid. Nendele on võimalik lisada ka turvasiinid, mille külge saab inimene end turvaliselt rakmetega kinnitada.

Hari on katuse kõige kaitsetum osa. Jälgi, et kõik kivid ja isolatsioon oleksid korralikult paigas. Kui mõni katusekivi on paigast nihkunud või kahjustada saanud, vaata üle ka aluskate ja tihendid, et veenduda nende korrasolekus enne kivi tagasi panemist.

Kaste ja härmatise tekkimine katusekivide alla viitab niiskuse läbitulekul hoonest. Selle põhjuseks on puudulik aurutõke, suured niiskusallikad, puudulik isolatsioon ja ka katusekonstruktsiooni puudulik tuulutus. Need vead tuleks kõrvaldada. Talvel peaks öhk katusekivide all olema mitte soojem kui väljas. Kahekraadine temperatuurivahe on lubatud.

Info: Toode.ee, Monier.ee

Kahjustamata ja korralikult peavad toimima nii redelid kui käigusillad. Kui on vähimgi kahtlus, et nendes paigades on midagi korrast ära, tuleb ühendust võtta oma katusepaigaldajaga.

Tähelepanuta ei tohiks sügiseste ja talviste tormide ajal jätta ka hoone ümber

kõrguvald puid. Et katus peakohal kindlalt ja turvaliselt püsiks, tasub aeg-ajalt uurida, millises olukorras need on ning veenduda, et puud elamist ei ohusta. Pea meeles, et puuoksad katusel ja kivide vahel on üks enamlevinud katuse kahjustuste põhjuseid.

KINDEL JA TURVALINE KATUS EESTI KATUSEMEISTRILT EESTI KODULE

Mõõdame, toodame, paigaldame ja vastutame

AS TOODE KATUSEABI:

TELEFON: 659 9400, 800 7000

AS Toode meistrid valmistavad kõige keerulisemad plekitööde erilahendused ka nõudlikeimatele klientidele. Ajalooliste plekkdetailide taastamine või keeruliste katuseühenduste loomine – leiame lahendused ja teeme ära, sest see on meie igapäevatöö.

2019. aasta jooksul AS Toode paigaldatud katustele **TASUTA** 1-aastane lisagarantii!

www.toode.ee

e-kiri: toode@toode.ee

Uued tuuled

↑ Avatud kontorite asemel on hakatud eelistama sopilisemaid pindu, kus privaatset olemist töö tegemiseks rohkem. Klaas, millest valgus läbi voolab, on endiselt lemmik.

kontoris

Ehkki avatud bürooruumid pole kuskile kadunud, minnakse täna pigem selles suunas, kus kohtuvad avatud ning suletud kontor. See, millised bürooala proportsioonid täpsemalt on, sõltub aga suuresti ettevõtte profilist.

Tekst **Riina Jussila** Fotod **Shutterstock**, **erakogu**

Foto: Kalle Veesaar

↑ Eleringi peahoone stiilse miljöö autor on sisearhitekt Eeva Masso. Tegu on kahekordse büroohoonega, milles suletud kabinetid.

Aina enam mõistetakse, et avatud planeeringuga kontorites on vaja tagada ka keskkonnad, kuhu töötaja saab eralduda, kui on vaja rohkem keskenduda kas mõne tööülesande täitmiseks, telefonikõnele vastamiseks või lihtsalt nõupidamiseks. Arhitekt 11 OÜ sisearhitektide Ann Press-Kulmatsi ja Katy Seppeli sõnul on eesmärk luua töökeskond, mis soosiks mistahes erivormilisi ettevõtte profiilist tulenevaid tööviise ning individuaalse töö kõrval ka meeskonnakoostööd. “Sealjuures ei ole kuhugile kadunud nõudlus ka traditsioonilise kabinetsüsteemiga planeeringute järele,” ütlevad nad.

Igal bürool oma nägu

Arhitektide sõnul on ühe hea kontorikeskkonna alustalaks läbimõeldud ruumiprogramm. Heas kontoriruumis on tagatud kvaliteetne sisekliima, piisav päevavalgus, töökohapõhine kohtvalgustus ning hea ruumiakustika. See, kas ettevõtte vajab ka mängulisemat ühisala, sõltub firma profiilist. “Kindlasti on ettevõtteid, kus ühine mängu- ja lugemisnurk aitab loomeprot-

↑ Avarus on tänu klaasseintele säilinud, ent privaatsus suletud kabinettide kujul lisandunud. Töökohad on vahetumas suletumate ruumide vastu, puhkealad muutumas avaramaks.

SOODNEGARDEROOB OÜ

GARDEROOBID LIUGUKSED RAAMATURIILID ERITELLIMUSMÖÖBEL

SOODNEGARDEROOB - SEE ON KVALITEET MÕISTLIKU HINNAGA!

www.soodnegarderoob.ee

SALONGID:

Kadaka tee 70C

Kadaka keskuse III korrus

tel 553 9263

kadaka@soodnegarderoob.ee

tel 52 74 009

mooblimaja@soodnegarderoob.ee

Projektimüük

tel 53 836 700

andrus@soodnegarderoob.ee

tel 56 466 602

tiina@soodnegarderoob.ee

sessile kaasa, kuid kindlasti ei ole selline lisafunktsioon vajalik iga ettevõtte jaoks.

Küll aga võiks igal ettevõttel olla vähemalt üks multifunktsionaalne ruum, mida saab vajadusel ümber kohandada selliselt, et seal oleks võimalik korraldada ka firmasiseseid ühistegevusi,” räägivad Arhitekt 11 OÜ spetsialistid.

Töölauad väiksemad, füüsilisi dokumendarhiive vähem

Kuna tänapäeva kontoritöö on paljudes ettevõtetes muutunud peamiselt arvutipõhiseks, on töökohapõhised töölauad muutunud mõõtmelalt väiksemaks. Vähenenud on ka vajadus füüsiliste dokumendarhiivide järele.

Uue töökeskkonna välja arendamisse kaasatakse aina enam ka ettevõtte enda töötajaid, kellega koostöös luuakse ettevõtte profiili ning töötajate vajadusi arvestav ruumiprogramm. “Seoses sellega võetakse kasutusele ka ruumielemente, tänu millele saavad töötajad enda töökeskkonda paindlikult personaliseerida. Näiteks võetakse aina enam kasutusele töökohapõhiseid kohtvalgusteid, mille värvustemperatuuri ning valgustugevust

↑ Tallinnas asuv KODA Park on universaalne. Väikestes hoonetes saab pidada nii poodi, kontorit kui stuudiot, või kasutada pinda hoopis majutusena.

saab iga töötaja individuaalselt muuta,” räägivad arhitektid Press-Kulmats ja Seppel.

Otsitakse paindlikumaid tingimusi

Büroode pikad ja siduvad üürilepingud on ajalugu. Arco Vara kinnisvarabüroo kut-

selise hindaja ja analüütiku Mihkel Eliste sõnul on praegu turul palju arengujärgus ettevõtteid, kellel on kiire kasvuperiood ning keda siduvad lepingud hoiaksid väikestel pindadel liialt kaua kinni. “Tüüpilised viieaastased lepingud on endiselt investorite ja omanike eelistus, kuid

↓ Väike, kuid paljumahutav KODA.

WWW.RASUN.EE

NOON

Diivan NOON on aus, naturaalne ja soe. Naturaalne nahk pardi sulgedega täidetud patjadel ning lina ja puuvilla kombinatsiooniga kangas - see annab kokku tulemuse, millelt püsti tõusmiseks on väga head põhjust vaja.

Ra-Sun valmistab aastast 2010 pehmet mööblit käsitööna. Ra-Sun lähtub mööbli valmistamisel kolmest kriteeriumist: disain, funktsionaalsus ja vastupidavus. Seetõttu on Ra-Sun mööbel alati kvaliteetne, kaunis ja mugav.

RA SUN

turu seisukohalt ei ole see enam sageli aktsepteeritav ning üürnikud soovivad paindlikumaid tingimusi,” räägib Eliste.

Kontorihotellide kontseptsioon tõusuteel

Populaarsust koguvad ka kontorihotellid, mida Tallinnasse on juurde lisandumas ning mille turg on igati positiivselt vastu võtnud.

“Uusehitistel on tänapäeval üürihind küll kõrgem, kuid kõrvalkulud madalamad, mistõttu eelistavad järjest enam ärikinnisvara üürnikke siirduda B- või C-kvaliteediga pindadelt tänapäevasematele äripindadele,” ütleb Arco Vara kinnisvarabüroo äripindade maakler Sandra Saar.

Konkurents uute büroomajade vahel on tihe ning üürnikke meelitatakse sinna nii soodsate üüritingimuste kui muude lisaväärtustega, nagu näiteks parkimiskohad. “Uutes büroomajades soovitakse üürnikke

↑ IT ettevõtte Pipedrive on oma ruumidesse mahutanud raamatukogusid, laua- ja pillimänguruumid ning puhkealasid. Neid jagub läbi kaheksa korruse.

leida korraga võimalikult suurele pinnale, näiteks kogu korrusele, mistõttu väiksemad ettevõtted jäetakse esialgu tagaplaanile,” räägib Saar. Tema sõnul tuleb uusi büroohooneid juurde just kesklinnast

väljas, põhimagistraalide äärde, mis annab võimaluse üha enam ettevõtetele kodukontorite asemel kasutada avatud kontori lahendust, ka nendele, kes elavad äärelinnades.

SPEED OR SAFETY?

WE SAY BOTH.

DELTABEAM® Slim Floor Structure

- Rohkem kui 15,000 ehitist üle maailma on ehitatud taladega DELTABEAM®, sealhulgas ka Eestis
- Lihtne ja kiire karkassi ehitus
- Pikk sille - rohkem avatud ruumi
- Paindlik hoone põhiplaan kogu elutsükli vältel
- Sästab ehitise kõrgust - 10 korrust 9 asemel
- Lihtne paigaldada kütte-, ventilatsiooni- ja konditsioneerisüsteeme
- Kõrge tulepüsivus ilma lisakaitseta
- Meepoolne projekteerimine ja tööjooniste valmistamine

PEIKKO EESTI OÜ
Peterburi tee 75A, Tallinn
Telefon: +372 60 742 86

www.peikko.ee
www.peikko.com

RUG

WWW.RUG.EE

MÖÖBLI SOODUSMÜÜK!

TALLINN

Pirni 12 Tel 58188978

TARTU

Võru 55F Tel 58188365

RAKVERE

Näituse 4a Tel 58188851

HAAPSALU

Tööstuse 15 Tel 58501333

19€

Tool 772C

Värvus: Valge, must, oranž, hall
Hind enne: 29 €

139€

Diivanilaud 9375

30 x 40 x 60 cm
Hind enne: 89 €

369€

Diivanvoodi LATIKA

Värvus: Hall, helehall
Padja pilt on illustratiivne
Hind enne: 659 €

39€

Tumba 31

Erinevad värvid. Hind enne: 139 €

Konsoollaud HSC003

Möödud: 121 x 45 x 71 cm
Hind enne: 299 €

Diivanilaud HSC003

Möödud: 121 x 71 x 45 cm
Hind enne: 389 €

Nurgalaud HSC003

Möödud: 63 x 58 x 55 cm
Hind enne: 299 €

219€

219€

169€

Nurgadiivan BELAVIO

Värvus: Sinine sametkangas
Kangavaliiku-võimalus
Set 1 mõõdud: 288 x 245 x 88 cm
Set 2 mõõdud: 282 x 240 x 88 cm

1490€

299€

Järi BELAVIO

Värvus: Sinine samet
Hind enne: 539 €

99€

Kontoritool SP-8650-8N

Värvus: Must
Hind enne: 179 €

159€

TV-alus GÖTEBORG 55

Värvus: Valge/tamm
Möödud: 160 x 50 x 40 cm
Hind enne: 289 €

399€

Recliner -diivan PORTLAND 2ne
Hind enne: 719 €

199€

Recliner PORTLAND

Värvus: Pruun antiikkangas, must pu
Hind enne: 359 €

Diivan PORTLAND 3ne

Värvus: Pruun antiikkangas, must pu
Hind enne: 899 €

499€

WWW.RUG.EE

Hea kontoritooli

Õige kontoritool on kui rätsepaülikond, mis peab ideaalselt sobima just konkreetsele inimesele. Tooli peab saama sobivalt reguleerida, et töötajal oleks mugav tööd teha ning ei tekiks lihaskrampse, mis viivad pikema aja jooksul valu ja haigestumiseni.

Tekst **Riina Jussila** Fotod **Shutterstock**, tootjad

saladus

← Kaheksatunnisest tööpäevast möödub ühes kohas istudes vaid kolm ja pool tundi. Ülejäänud aja viibitakse koosolekutel, kliendikohtumistel jne. See on tekitanud vajaduse toolide järele, kus inimesed saavad lühikest aega mugavalt istuda.

Iga lauaga kõik toolid ei sobi

Enne kui tool osta, tuleks teada seda, millise kõrgusega laua juurde see läheb. Üldjuhul reguleeritakse istme kõrgus selliseks, et istesendis oleva töötaja küünarnukk asetseks klaviatuuriga ühel tasapinnal või veidi madalamal. Kui laud on sobival kõrgusel, siis enamikul juhtudel on istme sobivaim kõrgus töötaja põlveõndla kõrguse lähedal, kui jalg on toetatud täistalaga pörandale. Kui tool on põlveõndlast kõrgemal, läheb vaja jalatuge.

„Tool ja töölaud tuleb paigutada nii, et töötaja istuks ergonoomiliselt õiges asendis. Istme kõrgus peab olema reguleeritav ning seljatoe asend ja kaldenurk muudetavad. Reguleerida peaks saama eelistatult toolil istudes, sest siis saab seda teha hõlpsamalt ja kiiremini,“ räägib Tööinspektsiooni töökeskkonna konsultant Indrek Avi.

Mida rohkem reguleerimisvõimalusi, seda parem

Ergonomik OÜ projektijuht Taavi Vassermani sõnul tunneb hea tooli ära selle järgi, mida rohkem reguleerimisvõimalusi sel on ja mida rohkem seda enda järgi seada saab. Peamised reguleerimised on pöörlemine, tooli istme kõrgus, tooli seljatoe kõrgus, nimmetoe kõrgus, käetugede kõrgus ja laius, seljatoe ja istme kalle, istme sügavus. „Lisaks saab kõrguses ja kaldes reguleerida ka peatuge,“ selgitab Vasserman. Seljatoe ja istme kalle on mõistlik valida sünkroonmehhanismiga, mis toetab selga ja keha koos liikumisega. Sellist mehhanismi on võimalik regulee-

Parim valik pörandakatteid - LOODUSLIKULT

25 aastat
alfalend
Pörandakatted ja poritõkked

VILL | SISAL | MEREROHI | DZHUUT (JUTE) | VAIPKATTED
VALMISVAIBAD | PLAATVAIBAD | LINOLEUM
SPORTKATTED | KUMMIKATTED | PORITÕKKED

TALLINNAS: Forelli 10, tel 646 1121

TARTUS: Kauplus Alfalend Pörandakatted

Aardla 25, tel 736 6185

PÄRNUS: Riia mnt 23,
tel 443 2260, 511 0098

www.vaip.ee

alfalend@alfalend.ee

Maailma esimene ujuvalt paigaldatav naturaalne kalasabaparkett

Kui tavapäraselt paigaldatakse kalasabamustris parketti aluspörandale liimides, on parketitootja Boeni oma tootearenduses jõudnud sinnamaale, et kalasaba on võimalik paigaldada ka ujuvalt (aluspörandast lahti, liimivaba ühendusvuugiga). Tegemist on Eesti turul ainukese klikk-ühendusega kalasabamustrisse paigaldatava naturaalkarketiga.

Boeni 3-kihiline tammest kalasabaparkett on väga ühtlase (select) puiduvalikuga, milles oksakohti peaaegu ei ole ning toonimuutused on parketilaua lõikes minimaalsed. Lincona laovalikus on naturaalselt tooni õlivahaga viimistletud ja harjatud pinnaga parkett ning valge õlivahaga viimistletud sileda pinnaga parkett.

Kuigi paigaldamine ei ole nii lihtne kui tavalise laudparketi puhul, on see siiski mugavam alternatiiv mahaliimimisele. Pealegi ei lisandu paigaldamisel liimikulu. Uuri lisa Lincona esindustest Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Viljandis.

Lincona.ee

↑ Tooli seljatugi peab toetama eelkõige alaselga.

rida vastavalt istuja kaalule. „Aga heal toolil on ka head materjalid – kangad on naturaalsed, vähem on plastikut, rohkem metalli,“ sõnab Vasserman.

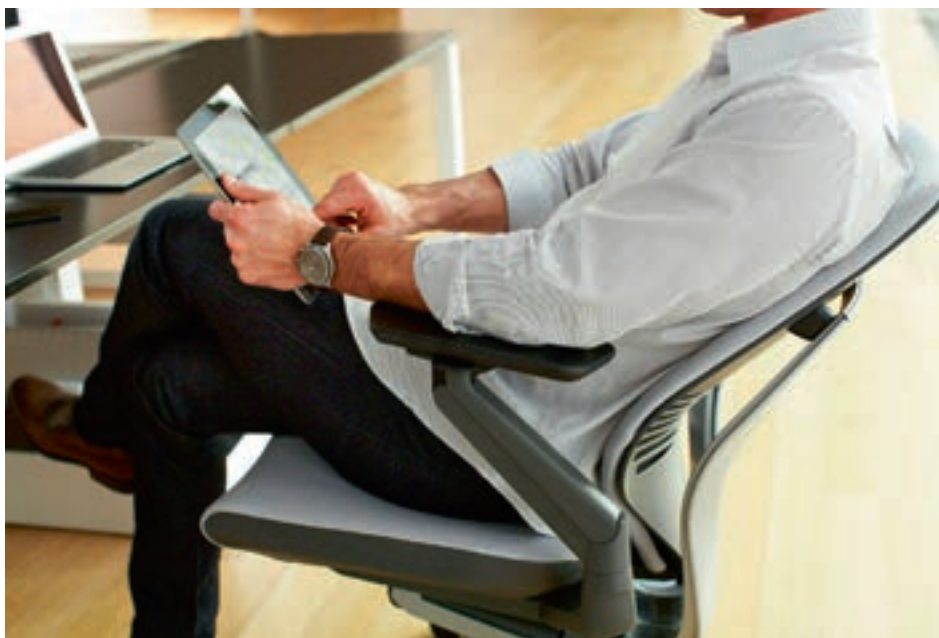
Laua taga istutakse üha vähem

Täna on ühe kindla laua taga istumist vähem – tehnika on kaasaskantav ja paljudes büroodes on kindel töökoht asendunud süsteemiga, kus kümne töötaja kohta on 7-8 töölauda. „Põnev statistika ühe meie kliendi põhjal näitas seda, et jagatud laudadega büroos on laudade keskmine kasutus kaheksatunnisest tööpäevast ainult 3,5 tundi. Ülejäänud aja viibivad inimesed koosolekul, kliendikohtumistel, lõuna- ja kohvipausidel,“ räägib Intera projekti- ja turundusjuht Fred Frosh.

Töötooli valimisel tähendab see kõik aga seda, et pikaks istumiseks mõeldud toolide kõrval on vajadus ka toolide järele, kus inimesed saavad end lühikest aega hästi tunda. „Kuna inimesed on loomult mugavad ja seavad paremal juhul vaid tooli kõrgust, siis selliste töökohtade jaoks on vaja kasutaja seisukohast võimalikult lihtsaid, ent sisult nutikaid toole, mis istuja kehaga kohanduks. Sarnane võiks näiteks olla ka ühiskasutuses olev kodukontori tool, mida kõik pereliikmed saavad kasutada, ilma et peaks iga kord kümnet asja reguleerima,“ ütleb ta.

Õhtune trenn ei kompenseeri tervet päeva istumist

Pole vahet, kas tegemist on „oma“, jagatud töökoha või koduse kontoriga - kõige olulisem on vahelduse võimalus. Erinevad uuringud viitavad sellele, et mida sageda-

↑ Sünkroon- ehk kiikemehhanism tagab seljatoe ja istme sünkroonse liikumise selle järgi, kuidas istuja toolis liigub. Selliselt säilib õige selja ja istme toetamine.

↑ Parimad töötoolid on intuitiivsed, neid on lihtne kasutada ja nad vajavad võimalikult vähe reguleerimist.

mini asendit muudetakse, seda paremini mõjub see tervisele ja tööviljakusele. „Korra tunnis võetud viieminutine liikumispaus või kümme minutit püsti töötamist, mida mootoriga laudad võimaldavad, on määratult palju kasulikum kui kaks tundi tõsist trenni peale kaheksatundi istumist. Me ei alatähtsusta treeningu kasulikkust, kuid me ei saa öhtuse treeninguga kompenseerida tervet päeva ühes asendis,“ selgitab Intera turundusjuht.

Erinevaid töö tegemise võimalusi pakuvad toolide kõrval näiteks pallid, sadul-, pukk- ja põlvetoolid. Pikemaks ajaks aga pallile istuma jääda ei soovitata. „Pallil asendi hoidmiseks on vaja pingutust, aga enamik meist ei ole füüsiliselt piisa-

valt heas vormis, et seda pikemalt teha. Lihaste väsimisel jalgu toetuseks palli alla surudes kaob aga istumispalli esialgne mõte lihaseid tugevdada. Lühemateks pausideks ja inimestele, kes palli peal ka trenni on teinud, on istumispall aga suurepärane alternatiiv,“ selgitab Forsh.

Miks mitte sadul- või põlvtool

Sadultool meenutab pulga otsa asetatud ratastel sadulat ja see on tänaseks arenenud igati arvestatavaks töövahendiks. Töötooliga vaheldumisi kasutades on tähtis meele pidada, et sadul vajab kõrgemat tööpinda ehk sadulal istudes peaks nii puusade kui põlvede nurk olema sarnane ratsaasendiga ehk olema ca 135 kraadi

DECOLAND

Köögitehnika salong

Salong Tallinnas Hallivanamehe tn 4 • tel 687 8204, 511 2058 • info@decoland.ee • www.decoland.ee

Moodul induksioonid valge, musta klaasiga või tööpinna materjaliga.

Suur valik SIRIUS
lae-õhupuhastajaid.

FISHER & PAYKEL
sahtel-nõudepesumasinad
ja -külmikud

SIRIUS
minimalistlikud tööpinna
õhupuhastajad

Rohkesti auhinnatud
Küppersbusch KÄRG
pliidiplaat.

Küppersbusch
FÜR KÜCHEN MIT STIL

Kokka nagu professionaal
Küppersbusch pliidiplaadil!

FISHER & PAYKEL

norcool
cold by nature

Sirius

Küppersbusch
FÜR KÜCHEN MIT STIL

S-BOX

ABK

nivito

TEMPTECH

SUB-ZERO

WOLF

NATUFIA

steel
stile in cucina

↑ Saksa tootja Sedus annab tootja-garantii vähemalt viieks aastaks.

kandis. Nii seab sadul mõningad piirangud riietusele: näiteks lühemate ja kitsamate seelikutega on seal pea võimatu olla.

Põlvtool asendab hästi pallil istumist, kuid erinevalt pallist ei veere ta eest ära. „See on mõeldud kasutamiseks mõnetunniseks istumiseks päevas. Leidub ka reguleeritavaid variante, kus saab muuta tooli kõrgust, põlvepatjade kaugust, ning

↑ Heal toolil on kangad naturaalsed, vähem on plastikut, rohkem metalli.

tool on pöörlev,“ räägib Ergonomik OÜ projektijuht Taavi Vasserman.

Tool toetab meid kõikides asendites, mida tööpäeva jooksul võtame - nii varasel hommikutunnil sirge seljaga meilidele vastates kui unisel pärastlõunal pike-masse dokumenti või esitluse süüvides tahapoole nõjatudes. Kõige selgemalt joonistub erinevus tooli ja hea tooli vahel

↑ Põlvetool valutavate jalgadega inimestele ei sobi, kuid teistele lihaspingete leevendamiseks ideaalselt.

välja just võimes alaselga toetada - meie parematel toolidel jälgib seljatugi istuja keha kuju ja muutub sõltuvalt asendist.

Intera turundusjuhi sõnul võib ju esmapilgul tunduda, et pehmema padjaga tool on mõistlikum valik, ent enamiku tootjate tippmudelid on pigem kõvema polsterdusega. „Põhjus on lihtne – pikka aega pehmel pinnal istudes ja sinna n-ö sisse vajudes saab meie keha vähem õhku ja kaasnev temperatuuritõus ei ole meile teps mitte kasulik. Sellepärast soovitame materjali valikul parema vastupidavuse ja hingavuse huvides eelistada villaseid kangaid.“

Sisusta oma kodu Sisustusparadiisis!

 SISUSTUSPARADIIS

SisustusEst OÜ

Metsanurga tee 12 Roobuka küla
Saku vald 75516 Harju maakond

5600 3750, info@sisustusparadiis.ee

**Palju soodsaid
pakkumisi kuni -40%**

www.sisustusparadiis.ee

↑ Pukktool se:fit annab vaheldust tavapärasele istumisele ning tugevdab selga.

Vale tool viib lihaskasvatamiseni

Indrek Avi, Tööinspektsiooni töökeskkonna konsultant

Enne tooli ostmist peab teadma, kui kõrge on laud. Üldjuhul reguleeritakse istme kõrgus selliseks, et istesendis oleva töötaja küünarnukk asetseks klaviatuuriga ühel tasapinnal või veidi madalamal. Kui laud on sobival kõrgusel, siis enamikul juhtudel on istme sobivaim kõrgus töötaja põlveõndla kõrguse lähedal, kui ta jalga on täistallaga põrandale toetatud. Kui tool on põlveõndlast kõrgemal, on vajalik jalatugi.

Toolil seljatoe ja istme vaheline kaldenurk peab olema 100–110 kraadi, siis on koormus inimese lülisambale minimaalne. Seljatugi toetab ka nimmepiirkonda. Toolil istudes ja alaselga toetades peab põlveõnnalde ja istme vahele jääma vähemalt kahe sõrme laiune ruum. Kui istme esiserv on vastu põlveõnnalt,

tuleb tooli reguleerida või valida sobivam tool.

Toolil istme materjal peaks olema õhku läbi laskev ja hõõrdumistakistusega – nii saab püsida istumisasendis, kui iste on kergelt ette kallutatud. Nõnda kulub lihaskasvatusele minimaalselt ning verevarustus jalgades on vähem takistatud.

Käetugede käsivarte või küünarnukkide toetamisel ei tohi õlad olla tõstetud. Käetoed võivad takistada tooliga lauale lähedale liikumist.

Kui inimene istub töölaual liialt kaugel, võivad tema õlad olla ette painutatud. Kui randmeid ja käsivarsi on võimalik mujale toetada ning käetoed takistavad tooli liikumist, siis võiks kaaluda käetugede eemaldamist.

VEEPISAR AS

Aknakatete valmistaja aastast 1994

AS Veepisar alustas rulookardinate tootmist ja müümist 25 aastat tagasi. Praegu on meie valikus kõik enamlevinud aknakatelahendused hoone sise- ja välisingimustes. Aknakatete maailmas on tuhandeid tooteid – oleme teinud oma valiku lähtudes süsteemide töökindlusest ja vastupidavusest. Soovime, et ka kõige intensiivsema kasutuse korral teeniks meie poolt pakutud aknakatete kasutajat kaua. Meie tooted on end tõestanud paljudes koolides, lasteaiades, haiglates, büroodes ja muidugi tuhandetes kodudes üle Eesti.

AS Veepisara töötajate keskmine tööstaaž on ettevõttes 14 aastat. „Julgen öelda, et me teame, mida teeme, ja suudame lahendada ka kõige keerukamad väljakutsed.“

Täname teid kõiki usalduse eest veerandsaja aasta jooksul!

Uute ja peatsete taaskohtumiseni!

Indrek Koort, AS Veepisar juhataja

www.veepisar.ee

AS Veepisar salong Tallinnas
Sõpruse pst 176
E–R 10–19, L 10–16, P suletud
Tel 6733 528, 507 6717

↑ Näitusel "Kuu" lõi kaasa kaheksa Soome ja Eesti nimekat valgustite disainerit. Habitarelt rändas ülespanek Eesti tarbekunsti- ja disainimuseumisse, kus seda saab näha 20. oktoobrini.

← Näitus "Luther ja Isokon. Teedrajav arhitektuur ja vineermööbel" on inspireeritud vineeri ajaloost ja Lutheri tehase pärandist.

Pärlivaba Habitare

Helsingis algas sügis mööbli-, sisustus- ja disainimessiga Habitare, mis varasemate aastatega võrreldes sel korral paraku suuri üllatusi ega pärlleid ei poetanud.

Tekst **Riina Jussila, Katariina Kalda** (homeforsoul.com)

Fotod **Kirke Tatar/Eesti Disaini Maja, Habitare**

Tekstiilist rätseplahendused
Sinu koju või kontoris

DISAINDIGESTO

Tatari 27, Tallinn
www.digesto.ee

Tel +372 611 7440
info@digesto.ee

↑ Ehkki värve oli tänavusel Habitare messil vähem, oli selle sügis-talve toon sinepikollane esindatud nii detailides kui mööblis.

↑ Kulunud ilmega ehk nn *vintage*-stiil pole vaibamaailmas kuskile kadunud.

↑ Disainer Piia Keto pakkus huvilistele võimalust end proovile panna ning kangastele meelepäraseid mustreid luua.

TÄNAVUNE MESS OLI pisut tagasihoidlikum ning mastaapsust, suurejoonelisust ja aplalt ahmiva panevat disainielamust sealt sel korral ei saanud. „Ehk oli ka paari aasta tagune latt väga kõrgele asetatud,“ oletab sisekujundaja Katariina Kalda ning lisab, et vajaka jäi mitmekihilisusest ning uutest põnevatest tegijatest. „Kui pärlipүүdmise kõrvale jätta, siis loomulikult oli Soome disain oma tuntud headuses ning skandinaavialikus puhtuses esindatud. Äratuntavad selged vormid, jooned, materjalid, teatud minimalistlikkus ning askeetlikkus on endiselt moes ning leiab üha laiahaardelisemalt publikut,“ sõnab Kalda.

Viimastel aastatel tasahilju sisse hiiliv nn Jaapani minimalism ning primitivism sai Habitarel palju tähelepanu juba paar aastat tagasi, kuid tundub, et nüüd hakkab nii sellest inspireeritud interjöör kui ka elustiil jõudma suurema publikuni. Seda toetab ka üha suurem tähelepanelikkus keskkonnaprobleemide suhtes. Liigne tarbimine ning ebamõistlik ruumi kasutus käivad samuti selle teemakäsitluse alla.

Kuivatatud lilled, kõrred, kivid

Sisekujundaja üks lemmikleide Habitarel oli taaskasutust propageeriv ning geniaalseid lahendusi väljapakkuv firma Essis, kes valmistab kõik oma tooted taaskasutatud klaasist. Kalda sõnul oli nende looming erakordselt leidlik ning silmailu pakkuv ja lõputute võimalustega nii kliendi kui sisekujundaja jaoks. „Üha naturaalsemaks ja looduslähedasemaks olid muudetud ka väljapanekute kontekstid ning lisaaksessuaa-

↑ Raamaturiiul-ruumialdaja "kasvab" vastavalt vajadusele ja suunda, kuhu vaja. Nii sobib see ideaalselt nii koju kui üldkasutatavatesse ruumidesse.

↑ Messi pisikeste külaliste meelt lahutasid põnevaid kostüüme kandvad näitlejad.

Miks just TEMPUR?

ÄRA LASE ENNAST EKSITADA!

Miks just Tempur on kõikidest vahumadratsitest ERILINE?

Vastus on lihtne - Tempur on patenteeritud tehnoloogia, mitte analoog!
See tähendab, et me mitte ainult ei räägi, kui hea ta on, vaid oleme võimelised seda ka tõestama!

Tempur Original madrats- Meditsiiniseade klass 1 märgistusega

tõestatud uuringutega.

Külastage meid T1-s teisel korrusel ja küsige nõu meie Unespetsialistidelt!

25 oktoobril avame T1 Tallinn Mallis
Tasuta konsultatsioon une parendamiseks

↑ Armastus vineeri vastu pole aastatega kahanenud. Pildil Ray tool Elmet Treierilt, taamal Lutheri taburet.

↑ Isokoni legendaarsed vineerlauad, mille disainis juba 1936. aastal Marcel Breuer.

rid. Rohelisi ja elujõulisi taimi asendasid nii mõnelgi väljapanekul kuivatatud lilled, kõrred vms. Vahtutud kontakti loodusega oli püütud nii liiva kui kividega edasi anda,“ meenutab spetsialist Helsingis nähtut.

Signaalid andsid märku

Näitus nimega Signals on samuti see, mida Kaldat igal aastal Habitarele tõmbab. Tegu on väljapanekuga, mis väljendab disainerite ja kunstnike nägemust sellest, mis on saabumas ning mõjutab lähiaastatel meid kõiki. Nende tõlgendus ning tähelepanek on valupunktidest või just (unustatud) rõõmuallikatest. Sel aastal olid rõhutatud mõisted koosolemine, koos tegemine (see ainus võimalus mõjutada ja toime tulla globaalsete probleemidega), aja illusioon, aja venimine ja aja lendamine, vesi (ravim aegade algusest) ning puhta vee varude vähenemine maailmas, inimese sõltumine ja emotsioonide seotus veega. Teemana oli püstitatud ka empaatia ja emotsionaalse seisundiga seotu, sest suhtleme omavahel üha enam füüsilise kontaktita, mistõttu on väga palju sellist, mida mõistame valesti või ei mõista üldse.

„Väljapanekud iga teema all olid mitmetähenduslikud ning vajasisid pikemat lahtimõtestamist ning sügavamalt tunnetamist. Just see oli ka emotsioon, mida kõige enam otsin ja ootan erinevatel väljapanekutel – näha midagi, mida pole esialgu näha, kuid millel on jutt ja mõte. Ning kui jutt ja mõte pildi külge siduda, siis on see hoopis tähenduslikum nii omanikule kui ka vaatajale,“ arutleb Kalda.

↑ Eestis toodetud valgustid särasid Soome sisustusmessil ja säravad muuhulgas ka Helsingis Eesti saatkonnas.

Sisekujundaja sõnul leiab just selline lähenemisviis väga paljude poolehoidu ka tarbimiskultuuris. Sama ideed on maailmale tutvustanud ka Marie Kondo oma koristusfilosoofiaga. Arutu ületarbimine ning pinna-pealsus on ka sisekujunduses sageli esinev nähtus. „Tore, et sellele aina enam tähelepanu pööratakse ja inimesi üles kutsutakse, et näha lugu, mitmekihilisust, ajaloo osatähtsust, juuri ning aja kaduvust.“

Kunstkivi
Kõrgsurvelaminaadid
Fassaadipaneelid
Töötasapinnad
Kompaktlaminaat
Melamiin

Acrülam OÜ
Vesse 5, 11415 Tallinn
Tel: +372 5595 5916
www.acrulam.ee

Stiilne & loodussõbralik jõulukuusk aastateks.

Säästa loodust ja tutvu kogu valikuga:
www.unika.ee

Auhinnatud Eesti disain

Üldmulje jäi eklektiline

Ilona Gurjanova, Eesti Disainerite Liidu esinaine

Trendid, mis püüdsid lennata – art déco stiilis vask ja roosa –, Skandinaaviamaades erilist vastuvõttu ei leia. Habitarel oli küll näha värvilaike ja särtsakaid nurgakesi, kuid üldmulje oli rahulik.

Tekitatud oli palju segakeskkondi, mis vastab ka praegusele tendentsile, kus piirid töö- ja eluruumide vahel on hägustumas – töötatakse kodus või teistes spetsiaalselt kohandatud keskkondades, klassikalist tööruumi on vähem.

Messi üldmulje jäi eklektiline. On raske öelda, kas mess ise on jäänud lahjemaks või on meie ootused kasvanud suuremaks.

Rõõm on see, et julgelt oli kohal palju Eesti firmasid, kes ei näinud teiste keskel sugugi mitte halvad välja. Lutheri ja Isokoni näitus, mida korraldasime, ja Tõnis Vellama näitus “Kuud”, mis koondas kaheksa nimekat Soome ja Eesti valgustite klassikut, said väga palju tähelepanu. Need olid terviklikud ja teisi selliseid messil kuigi palju ei olnud.

Muidugi jäi silma Tapio Anttila, kelle loomingust jääb Soome klassikasse kindlasti nii mõndagi. Tore oli ka noortele loojatele korraldatud konkurss, kus võis näha ka hullulgemaid ja värvilisemaid lahendusi.

Mina kui omal ajal graafilisele disainile pühendunud inimene leidsin põneva näituse, mil nimeks “Vuoden Huiput”. Tegu on Soome graafilise disaini aastanäitusega, kus konkursi võitnud paremik üles pandud.

Kogu maailm räägib inimsõbralikust keskkonnast, ringmajandusest ja loodushoiust. See suund on praegu ka iga tootja ja brändi *must*. Nii jae- kui hulgiostja esimene küsimus toote kohta on, kas see ka looduses laguneb. Sellele olid väga paljud tähelepanu pööranud ja selles vallas areng kahtlemata kasvab.

Põnev oli ka see, et messil oli avatud uuskasutuskeskus ehk kirbukas. Oli see märguanne sellest, et võtame kasutusele hästi hoitud vana või sooviti lihtsalt messipinda ära müüa? Usun ise, et ehk ikka see esimene variant. Järgmistelt messidelt ootan aga pikisilmi uusi Aaltosid ja Wirkkalaide.

mara[®]

birk.ee

UUDSED KOKKUKLAPITAVAD KOOSOLEKU- JA SEMINARILAUAD

SALONG / KONTOR:
Ergonomik OÜ, Tööstuse 47B, Tallinn
Tel 6 825 941

www.ergonomik.ee / www.marasrl.it

 ergonomik

Ajaloolised tapeedid

Ajalooliste tapeetide mainimisel kangastuvad paljudele inimestele nõukogudeaegsed pruunides, roosades ja beežides toonides seinakatted, mida leidub elamutes ja korterites veel kihtide viisi. Kuid kui vaadata natuke kaugemale minevikku, sügavamale tapeedikihtide alla, avaneb hoopis teine pilt.

Tekst **Muinsuskaitseamet, Kadri Kallaste** Fotod **Muinsuskaitseamet**

PABERIST SEINAKATTEID ON interjööri kaunistamiseks järjepidevalt kasutatud juba üle 300 aasta. Vanim tapeedinäide pärineb 16. sajandi Inglismaalt. Hetkel Eestis teada olevad vanimad tapeedid on Tallinna vanalinnast, Nunne 2 hoonest leitud nn etruski mustriga tapeedi fragmendid, mis on dateeritavad 1790ndatesse aastatesse.

Tapeedid räägivad lugu

Tapeet on sama tähtis osa ajaloolisest interjöörist kui antiikne mööbel, sein- ja laemaalingud, parkett ja tekstiilid. Sarnaselt teistele ruumikujundusdetailidele esindab tapeet kindlat ajajärku, stiili ning jutustab endiste omanike ilumeelest, harjumustest ning sotsiaalsest staatusest. Tapeete analüüsides on võimalik määratleda ka ruumi kunagine otstarve ning saada terviklikum ülevaade selle ajaloolisest kujundusest.

Eestis on siiani ajaloolistele tapeetidele pööratud tähelepanu vähe. Suur hulk väärtuslikku materjali on enne restaureerimistõid seintelt maha kistud ning läbiuurimata ära visatud. Sellest on äärmiselt kahju, sest need fragmendid, mis meile jäänud on, annavad aimu väga rikkalikust tapeedivalikust ning huvitavatest seina kujundusskeemidest.

Tapeedirulli standardmõõt kujunes juba 17. sajandil

Tapeedid on alati imiteerinud erinevaid luksuslikke materjale, sealhulgas siidi, gobelääne, nahka, kipskaunistusi, seinamaalinguid, puitu ja marmorit. Vanimad tapeedid olid monokroomsed ornamendilehed, mis trükiti väikestele

↑ Nunne 2 laest leitud teadaolevalt vanimad tapeedifragmendid Eestis.

kaltsupaberilehtedele musta trükitindiga. Nendega kaeti nii seinu kui ka kappide ja karpide sisemusi. Puidumustrit, intarsiat või heraldilisi motiive kujutavaid pabereid on leitud ka lagedelt.

17. sajandil hakati must-valgetele mustritele lisama värvi, mis kanti aluspaberile nahast lõigatud šabloonidega. Levinuimad

toonid olid sinine, oranž, roosa ja roheline. Sajandi lõpus hakati üksikuid paberilehti otsapidi kokku kleepima, et neid rullidena ladustada, trükkida ja müüa. Sel ajal kujunes välja tapeedirulli standardmõõt, mis on ligikaudsena kasutusel tänaseni (10 x 0,52 m). Lihtsaid ühe-kahevärvilisi tapeete kasutati teenrite ja lihtrahva

Ükski kodu pole nii väike, et sinna ei mahuks suur heli

Bose nutikõlariperes on uus beebi, kes teeb valjemat häält kui esimest päeva lasteaeda toodud sõimerühm.

Võimas täiuse poole püüdlev heli pole siiski selle väiksekese ainus kiiduväärt omadus. Ta on hiilgava paindlikkusega sooloartist, aga mängib veatult ka sellises ansamblis nagu kogu kodu kattev multiruum-helisüsteem. Just seepärast tasub juttu teha suuremast seltskonnast.

Aasta tagasi ilmavalgust näinud juhtmevabade kõlarite perekonda Bose Smart Home kuuluvad peale nutikõlarite Smart Home 300 ja Smart Home 500 ka kaks võimekat *soundbar*'i, Soundbar 500 ja Soundbar 700, mille madalamat otsa on võimalik täiustada kahe bassikõlariga: Bass Module 500 ja Bass Module 700. Päris kinosarnase ruumilisuse saavutamiseks võib neile lisada ka tagakõlarid (kaks erinevat mudelit). Neist kõige uuemad, 700 seeria omad, toovad koostöös sama seeria bassimooduliga tuppa tõelise heliorkaani.

Paljude võimalustega nutikõlarid on Eesti kasutajale pisut ajast ees, oodates päeva, kui meil hakkavad toimima Google Assistant või Amazon Alexa. Hea tehnikatundja saab hääluhtimise muidugi ka praegu tööle, et näiteks kodukokkajal kaoks vajadus vahvlikeeramisest rasvaste näppudega kõlarinuppe puutada, kui soov oma lemmikuid kuulata.

Kõiki Bose nutikõlareid on

võimalik üheaegselt sünkroonis mängima panna, nii et sama lugu, raadiosaade või *podcast* mängib üle kogu elamise. Mudelite paljususest ei maksa end heidutada lasta, sest kogu koosluse juhtimine tuleb ka tehnikakaugel inimesel suurepäraselt välja uue rakendusega Bose Music App, mis toob käeulatusse kama-luga seadistusvõimalusi ja kõik olulisemad voogedastusteenused. Ah jaa, mäkimeestele on ka rõõmusõnum – toetatud on ka rõõmusõnum – toetatud on Apple AirPlay 2.

Vennad Nupukad – Bose Smart Home 300 ja 500

Kui vaja lihtsat kõlarit, mis kokkamise ajal tüütult lõugavale õhupuustale ära teeks või aitaks semudega maha pidada hommikutundidesse ulatuva juutuubidisko, tasub kohe kampa võtta uus 300 seeria nutikõlar, see pisem. Lihtne, kompaktne ja võimekas ning 360° laiali paisatav heli jõuab toa igasse nurka.

Oma lemmikute kõlarisse ajamiseks on võimalusi mitu: wifi, Bluetooth ja, pane nüüd tähele, vana kooli 3,5 mm sisend. Nii et kui juhtub, et naaber toob kell kolm öösel iidamast ja aadamast pärit MP3-mängijal kohale maailma kõige parema loo, ei jää seegi mängimata – juhe kõlarile sappa ja läheb. Multiruum-helisüsteemi puhul saad nüüd rühmitada kõlareid nii,

et näiteks esimesel korrusel laulab Ivo Linna, teisel aga Põhjakonn, või mis need muusikaeelistused sul ongi.

Kui tundub, et sellest jääb väheks, tuleb appi veelgi ägedam Home Speaker 500. Bose parima nutikõlarina teeb ta ära kõik samad vigurid mis väikevend, kuid pakub peale selle stereot, veelgi mahlakamat heli ja tillukest LCD-tahtlood, kust võimalik vaadata, mis parasjagu mängib. Kõrgeid ja madalaid helisid säti äpist Bose Music. NB! Kumbagi kõlarit randa kaasa ei võta – mõlemad vajavad toitejuhet. Ranna jaoks on Bosel oma lahendused.

Teleka oma kõlarid on nõrkadele

Ükski moodne filmi heliriba pole loodud mõttega, et seda läbi televiisorisse peidetud kõlarite süssutataks. Ehedaks ja võimsaks aitavad helipilti teha ikka *soundbar* ja bassikõlar. Bose nutikõlarite liinis on kumbagi valikut kaks: Soundbar 500 ja 700 ning Bass Module 500 ja 700. Kõiki neid võid omavahel miksida ehk Soundbar 500 töötab 700 seeria bassikõlariga ja vastupidi.

Akustikateadmisi pole kasutajal vaja, *soundbar* kalibreerib end ise ja Bose kuulsat ruumipindadelt heli peegeldamise kunsti saab tunda mõlema kõrvaga, koos bassikõlariga ka iga nahapooriga. Iga väiksemgi krõps on nii elutruu, et „The Stranger Thingsi” enam päris üksi ei vaata. Vaiksemaks saad muidugi alati keerata. Muus osas on mõlemad *soundbar*'id sama osavad kui ülal kirjeldatud nutikõlarid, toimivad hästi ka multiruum-helisüsteemis ja nendega tagakõlarite ühendamiseks pole juhtmeid vaja.

Bose Music äpp – selle sõna kuulavad kõik

Peale Bose Smart Home'i toodete teevad seda ka tuliuued liitreaalsuse funktsiooniga mürasummutavad kõrvaklapid Bose Noise Cancelling Headphones 700. Spotify, Deezer, Pandora, TuneIn ja paljud teised kõrvateenused ning helisätteid teeb kättesaadavaks äpp, mis töötab nii Androidi kui ka iPhone'i peal.

Proovi Boset kindlasti poes!
Aadressid leiad kodulehelt
www.bose.ee

17. sajandi lõpust pärinev šabloonide abil valmistatud tapeet.

↑ Suur hulk väärtuslikku materjali on enne restaureerimistööd seintelt maha kistud ning läbi uurimata ära visatud. Fragmendid, mis jäänud, annavad aga aimu rikkalikust tapeedivalikust.

Gobelääni imiteeriv samettapeet.

Hiinapärase tapeeti Puurmani mõisa seinal pärineb 1880ndatest aastatest.

eluruumide viimistlemiseks, kuid trükitehnikate arenedes muutusid tapeedid tavaliseks ka uhkemates interjöörides. 18. sajandi algust iseloomustavad luksuslikud samettapeedid, mis imiteerivad gobelääne.

Uhkeldavates barokkinterjöörides sai seinakate tavaliseks

Nii tolleaegsete kui ka hilisemate tapeetide puhul kehtib lihtne reegel – mida suurem muster, seda luksuslikum ja kallim tapeet. Suurimad mustrikordused olid 90–120 cm pikkused. Sellised mustrid olid kasutusel enamasti kabinettides, esindus- ja söögitubades. Värvilisi tapeete trükiti enamasti kriidist, pigmendist ja loomsest liimist valmistatud värvidega. Uhkeldavates barokk- ja rokokointerjöörides muutus tapeet väga tavaliseks. Moodi tulid triibud, pitsi ja väreleva siidi imitatsioonid, graafilisi lehti kujutavad mustrid, marmoreeritud paberid ning erinevate allegooriliste stseenide ja arabeskid paneelid. Väga hinnatud olid ka Hiinast toodud käsitsimaalitud tapeedid,

mida Euroopa tapeeditootjad imiteerisid veel 19. sajandi lõpuni.

Jõukad nautisid lopsakaid panoraamtapeete

1830. aastate lõpust alates oli võimalik toota paberit ühtse rullina, mis hõlbustas tapeetide tootmist. 1840ndatel hakati katsetama automaatset trükkimist kõrgreljeefrullidega. Suurenenud toodangumaht tähendas kvaliteedi ja hindade langemist, mistõttu tapeet muutus kõigile kättesaadavaks. Tolleaegne tapeediturg pakkus suurt valikut. Perikondlikes eluruumides kasutati heledal põhjal suureõieliste mustritega tapeete, karamelltrükkis tehtud siidiimitatsioone, drapeeritud pitsi ja tülli kujutavaid mustreid. Raamatukogudesse, söögitudadesse ja piljardiruumi sobisid tumedad raamistatud tapeedid, mis tihti kujutasid tihedat lehestikku, gobelääne või kullatud nahka. Kamina- ja uksepealsed kaunistati

dekoratiivsete paneelidega. Ka erinevaid illusionistlikke arhitektuurseid detaile sai tapeedina seina kleepida. Rikkam tarbija sai endale lubada loodusvaateid, antiikmütooloogiat või ajaloolisi stseene kujutavaid panoraamtapeete.

Tapeete reklaamiti naisteajakirjades, ajalehtedes ja rahvusvahelistel näitustel. Keskklass ja jõukamad tarbijad konsulteerisid tapeedi valikul ruumikujundajatega.

19. sajandi lõpul hakkasid populaarsust võitma sünteetiliste lisanditega pestavad tapeedid (PVC kattega) ja linoleumi eellased. Esikutes, trepikodades, köökides ja vannitubades kasutati pestavaid keraamiliste plaate, puitu või kivi imiteerivaid tapeete.

Kontrastiks ühevärvilistele seintele pakkus tapeediturg ajalooliste stiilide koopiaid, stiliseeritud taimornamente, maastikuvaateid ja hiinapäraseid mustreid. Tavalised olid ka murtud toonidega ja häguse kujundusega ning ühevärvilised

tapeedid, mis pakkusid mööblile neutraalset tausta.

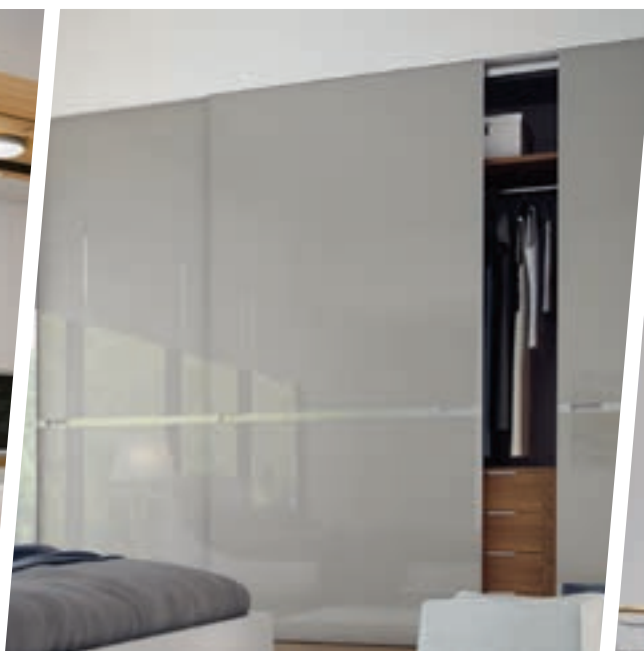
Isoleeriv materjal ja kujunduselement

Teise maailmasõja ajal ning pärast seda hakkasid levima Skandinaavia firmade tapeedid, mis olid enamasti monokroomsed ning kujutasid lihtsustatud taimornamente, geomeetrilisi ja abstraktseid kujundeid.

Okupatsiooni ajal toodi tapeete Eestisse kõige enam Moskva, Kiievi ja Riia paberivabrikutest, erikaubana ka Soome, Ritola & Pihlgreni modernse kujundusega seinakatteid. Eestis leidub ajaloolisi tapeete pea igal pool – linnamajades, taludes, mõisates, valitsejahoonetes. Arvestades meie külma kliimat, on tapeete kasutatud nii ruume isoleeriva materjali kui ka kujunduselemendina. Seetõttu on elu- ja pereruumid olnud enamasti tapetseeritud. Harvemini kasutatavates

**Tule tutvu meie
heade hindadega!**

Sisustuskeskus.ee müügisalong:

Madara 31, TALLINN

E-R 10-18 | L-P suletud

www.sisustuskeskus.ee | info@sisustuskeskus.ee

esinduslikes ruumides kaunistati seinu maalingute ja luksuslike tapeetidega.

Käsitsitrukitud tapeete leidub paljudes mõisates ja jõukates linnamajades, kuid antud tehnikas valminud bordüüre on kasutatud suurel hulgal ka miljööväärtuslikes piirkondades asuvates lihtsamates hoonetes. Valdav osa tapeetidest on toodetud valtstrukti tehnikas.

Milline on Eestile omane kujundusjoon?

Kõige lihtsam on eristada koridoride, köökide ja vannitubade tapetseerimiseks mõeldud keraamilise plaadi või kivi imitatsiooniga seinakatteid, mida leidub paljude puithoonete üldkasutatavates ruumides.

Enamik leitavast materjalist on dateeritav 19. sajandi lõpukümnenditesse ja teise maailmasõja eelsesse aega. Enne sõda on

tapeedi valikut kujundanud Kesk-Euroopa ja Venemaa mõjud. Keeruline on välja tuua just Eestile omast kujundusjoont.

Sama moodi nagu Saksamaal domineerisid 19. sajandi lõpus ka Eesti interjööri- des tumedad toonid ja suured mustrid, mis katsid kogu seinapinda.

Magamistubades kasutati heledamaid lille- ja lehemustreid. Paljudel juhtudel on kasutatud laekarniisi või peegelvõlvi all jooksvat tapeedi toonist tumedamat peent

bordüüri. Üksikutel juhtudel on kasutatud ka tahveldist imiteerivaid laiu bordüüre, mis asusid seina alaosas.

20. sajandi algust iseloomustavad juugendlikud suured lillemustrid, heleda triibu ja geomeetriliste kujunditega ning ühevärvilised puitliistudega raamistatud tapeedid. Bordüüride laius varieerub väga kitsast (3–5 cm) väga laiani (15–20 cm). Neid on kasutatud nii tapeetidel kui ka värvitud seintel.

← Maalitud tapeet Viimsi mõisa fuajee laes.

Tallinn, Sepa 16, 11712
Tel. +372 6799399
12kaminat.ee

Hitze Albero 19 L/R soodushind 1600€

Oktoobris kõik Hitze tooted -10% ja tasuta transport!

12Kaminat - tuntuim kaminat müüja Eesti turul

Meie tootevalikus on üle 200 erineva kaminatüübi, millest kõigil on üks kindel joon - nad kestavad aastakümneid ja omavad parimaid omadusi mida üks kamin vajab (puhas klaas, keraamilised sisud, põlemise täielik kontrollimine juhtnuppudest, sõltumatu põlemisõhu suunamine), ning osasi neist tunnustatud RedDot auhinnaga.

**Hea
disain
kõneleb
enda
eest!**

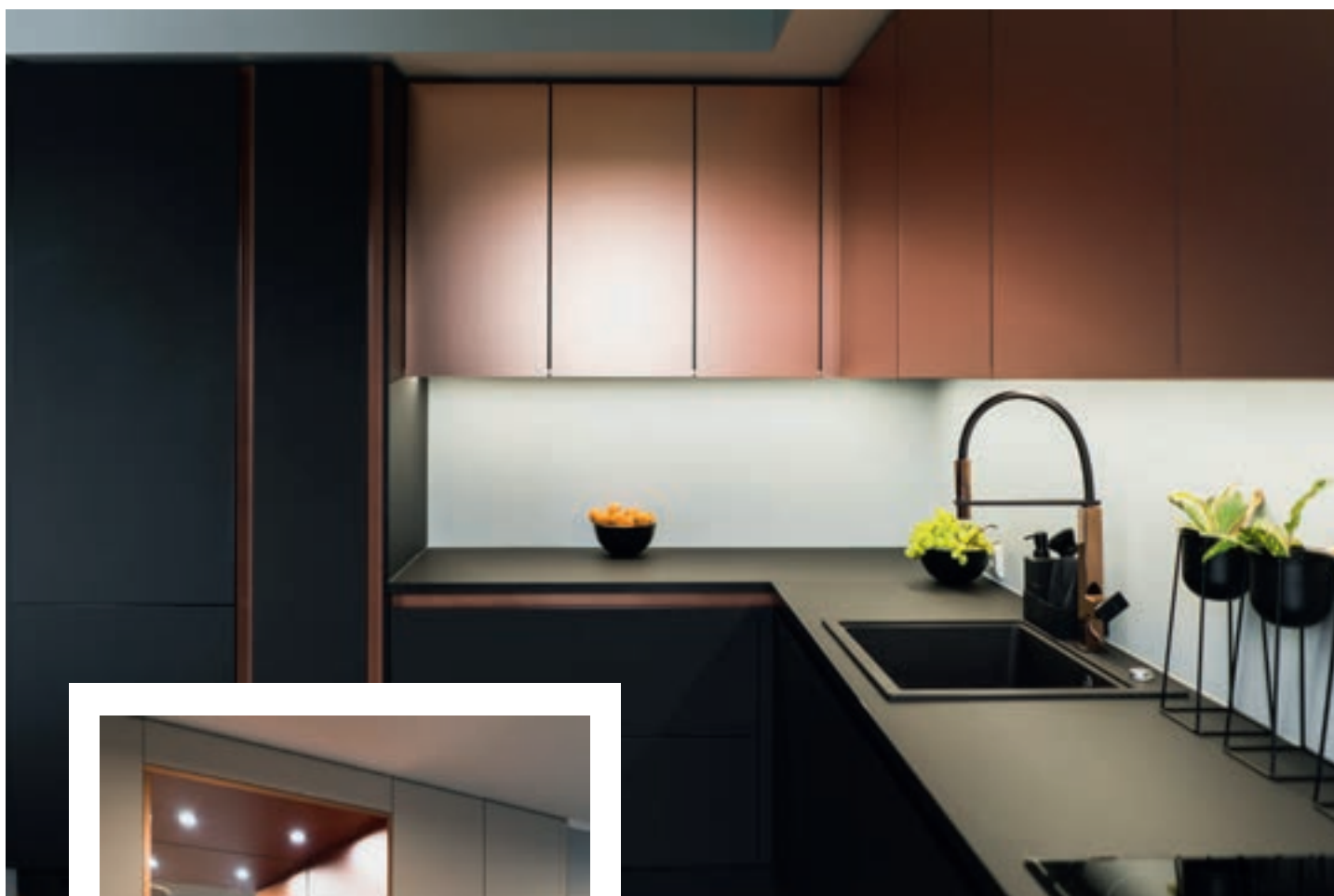
www.berker.com
maaletooja:
Silmani Elekter AS
www.silman.ee

SILMAN

B.
Berker

pistikupesad ja
lülitussüsteemid

Vaashoitud luksus

Aunmani uue materjalikollektsiooni esimene pilgupüüdja! Eestis ainulaadsed metall-lakk ukseid lisavad ruumi luksuslikkust ning sobivad ideaalselt nii sügavate mattide toonide kui ka rahulike heledate toonidega kombineeritult. Sinu ideest saab teos!

Tule tutvuma: www.aunman.ee Pärnu mnt 126, Tallinn

 AUNMAN